

Suomen Metsästäjäliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ja Paliskuntain yhdistys

Kannanhoidollisen metsästyksen järjestäminen yleisesti kiintiömetsästyksenä: karhu, susi, ilves ja ahma

Metsästäjäliitto, MTK ja Paliskuntain yhdistys esittävät, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys järjestetään koko Suomessa siten kuin karhun kiintiömetsästys on nyt järjestetty poronhoitoalueella.

Karhun osalta kiintiömetsästys on ollut poronhoitoalueella vakiintunut toimintatapa ja mahdollista tilanteessa, jossa laji on tiukasti suojeltu (luontodirektiivin liite IV). Myös ilves on koko maassa tiukasti suojeltu (luontodirektiivin liite IV). Suden (luontodirektiivin liite V koko Suomessa) ja ahman (luontodirektiivin liite II koko Suomessa) suojelu ei ole yhtä tiukkaa. Näin ollen on erittäin perusteltua ottaa kannanhoidollisen metsästyksen toteutustavaksi kiintiömetsästys myös muilla suurpedoilla kuin karhulla ja laajemmin kuin vain poronhoitoalueella.

Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys tapahtuu kiintiömetsästyksenä myös mm. Ruotsissa ja Baltian maissa. Myös esim. harmaahylkeen ja itämerennorpan pyynti tapahtuu niin Suomessa kuin Ruotsissa kiintiömetsästyksenä.

Metsästyslain 10 §:ssä säädetään yleisesti alueellisesta kiintiöstä, jota koskevaa tarkempaa sääntelyä voidaan sisällyttää valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin. Lisäksi suden, karhun ja ilveksen rauhoituksesta poikkeamisesta poronhoitoalueella toteutettavana kiintiömetsästyksenä on säädetty metsästyslain 41 a §:n 4 momentissa, ja myös tähän liittyen voidaan antaa asetuksia.

Kannanhoidollisen metsästyksen rinnalla tulee säilyttää vahinko- ja turvallisuusperusteinen poikkeuslupamenettely vahinkoa tai vaaraa aiheuttavien petojen poistamiseksi riistakeskuksen tai poliisin luvalla koko maassa. Käyttämätön kannanhoidollinen lupa ei saa estää todellisten vahinkoja aiheuttavien eläinten poistopyyntiä poikkeusluvalla samalla alueella.

Karhun kiintiömetsästys poronhoitoalueella 2025

Karhua on metsästetty poronhoitoalueella vakiintuneesti kiintiömetsästyksenä. Kiintiö on myönnetty kahdelle alueelle: itäiselle ja läntiselle poronhoitoalueelle. Kiintiömetsästys on ollut mahdollista järjestää näin, vaikka karhu on myös poronhoitoalueella luontodirektiivissä tiukasti suojeltu IV-liitteen laji.

Karhun kiintiömetsästyksestä säädetään tarkemmin vuosittain annettavalla MMM:n asetuksella. Voimassa olevan asetuksen (Maa- ja metsätalousministeriön asetus poikkeuslupan ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026, 502/2025) 1 §:ssä on säädetty asetuksen tavoitteesta seuraavasti: *"Asetuksen tavoitteena on edesauttaa karhukannan ja ihmisten välistä rinnakkaiseloä. Asetuksen rajaamalla poikkeuslupiin perustuvalla metsästyksellä pyritään varmistamaan, että karhukanta säilyy ihmisarkana ja että karhukannan*

aiheuttamat kotieläin- ja maatalousvahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Poronhoitoalueella karhun kiintiömetsästyksellä tavoitteena on, että karhujen aiheuttamat porovahingot pysyvät kohtuullisella tasolla.”

Poronhoitoaluetta koskevasta kiintiöstä säädetään asetuksen 5 §:ssä: ”Edellä 3 §:ssä mainitusta suurimmasta sallitusta saalismäärästä saa metsästyslain 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetulla perusteella metsästettävien karhujen määrä olla metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 8 §:n 2 momentissa tarkoitetulla itäisellä poronhoitoalueella 70 yksilöä ja läntisellä poronhoitoalueella 15 yksilöä.”

Suomen riistakeskus on ohjeistanut vuoden 2025 karhun kiintiömetsästystä poronhoitoalueella omilla nettisivuillaan (lähde: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/karhun-kiintiometsastys-poronhoitoalueella/>). Ohjeistus osoittaa, että kiintiömetsästyksen on olemassa täysin toimiva hallintomalli, joka on sovellettavissa ja otettavissa käyttöön myös muille suurpedoille. Ohjeistuksessa mainitaan muun muassa:

- Karhua ... voidaan poronhoitoalueella metsästää kiintiön nojalla 20.8. – 31.10.2025.
- Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen ... mukaisesti läntisen poronhoitoalueen karhunpyyntikiintiö on 15 karhua ja itäisen poronhoitoalueen kiintiö 70 karhua.
- Karhunpyyntikiintiön tilannetta itäisellä ja läntisellä poronhoitoalueella voi seurata [Suomen riistakeskuksen etusivulta](#) ja [Karhusaaliit-sivulta](#).
- Kiintiötilanne ja saaliiksi saadut karhut ovat taulukoituna ja kartalle merkittyinä karhusaaliin saalis seurantasivulla. [Siirry Karhusaaliit-sivulle](#)
- Karhunkaatajat voivat tehdä saaliista lakisääteisen saalisilmoituksen helposti jo maastossa Oma riista -mobiilisovelluksella.
- Vaihtoehtoisesti saalisilmoituksen voi tehdä sähköpostilla osoitteeseen raportointi@riista.fi.
- Lakisääteinen saalisilmoitus tulee tehdä välittömästi kaadon jälkeen.

Karhun kannanhoidollisen metsästyksen järjestäminen kiintiömetsästyksenä koko maassa

MMM:n asetuksen (502/2025) 2 §:ssä on jo määritelty Suomeen poronhoitoalueen ulkopuolelle neljä karhukannan hoitoaluetta: eteläinen, itäinen, keskinen ja läntinen kannanhoitoalue. Näitä on tarkasteltu myös karhua koskevassa kannanhoitosuunnitelmassa.

Neljä kannanhoitoaluetta saattaa olla riittävä tarkkuustaso kannanhoidollisen metsästyksen kiintiöiden asettamista ajatellen. Tarvittaessa kannanhoitoalueiden määrää ja rajoja on kuitenkin mahdollista muuttaa, sillä asetus annetaan vuosittain. Näin ollen on tarpeen selvittää, olisiko alueet perusteltua muodostaa riistahallinnon aluerajausten mukaisesti. Luonnonvarakeskuksen tulee voida muodostaa kullekin alueelle oma kanta-arvio metsästystarpeen ja -mahdollisuuden arvioimiseksi.

Riistahallinnon tehtävänä tulee olla, että se vastaa alueen kannanhoitosuunnitelmasta osana valtakunnan kannanhoitosuunnitelmaa ja että se muodostaa kullekin kannanhoitoalueelle suunnitelman kannanhoidollisesta metsästyksestä kanta-arvion, kannanhoitosuunnitelman ja alueen toimijoiden kuten alueellisten riistaneuvostojen, kaupunkien ja kuntien sekä eri toimijaryhmien kuulemisten perusteella. Riistahallinnon on laadittava oikeudellisesti pätevät perustelut kannanhoidollisen metsästyksen kiintiöstä kullekin kannanhoitoalueelle, jotta näitä

voidaan hyödyntää MMM:n laatiessa ja antaessa asetusta. Riistakeskuksen tulee vastata kiintiömetsästyksen hallinnoinnista kuten se tekee nyt poronhoitoalueella karhun kiintiömetsästyksen osalta.

Karhun metsästysaika olisi myös kiintiömetsästystoimintamallissa nykyisen mukainen alkaen 20. elokuuta ja jatkuen 31.10 asti, mutta kuitenkin enintään niin kauan, kuin kannanhoidollisen metsästyksen kiintiötä on jäljellä.

Suden, ilveksen ja ahman kannanhoidollisen metsästyksen järjestäminen kiintiömetsästyksenä koko maassa

Suden, ilveksen ja ahman kiintiömetsästys voisi perustua koko maassa samanlaiseen toimintamalliin kuin mitä edellä on karhun osalta kuvattu. Siten myös suden, ilveksen ja ahman kiintiömetsästyksen järjestämisen ytimenä oli riistakeskusaluekohtainen suunnittelu vahvaan tietopohjaan perustuen. Luonnonvarakeskuksen tulee voida muodostaa kullekin alueelle kutakin suurpetoa koskeva kanta-arvio kannanhoidollisen metsästystarpeen ja -mahdollisuuden arvioimiseksi.

Riistahallinnon tehtävänä tulee olla osallistuminen suden, ilveksen ja ahman valtakunnallisen kannanhoitosuunnitelman valmisteluun, kannanhoidollisen metsästyksen suunnitteluun, lupien perustelemiseen ja metsästyksen hallinnointiin kuten edellä on todettu karhun tapauksessa.

Suden metsästys on tähän asti alkanut tammikuun 1. päivänä. Kiintiömetsästyksen toimintamallissa suden metsästyksen olisi perusteltua alkaa elokuun 1. päivänä ja jatkua helmikuun loppuun eli 28.2. asti. Jos arvioidaan, että suden varsinainen metsästysaika ei voi alkaa 1.8., tulee suden metsästys sallia kotieläinten, niiden laidunten ja karjasuojien läheisyydessä vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi elokuun alusta alkaen.

Loppukesästä susipari alkaa opettamaan pentujaan, jolloin myös metsästyksen tulisi alkaa. Toisaalta lumiolosuhteista on hyötyä, mikäli esimerkiksi koko lauma jouduttaisiin poistamaan (esim. jos laumaan kuuluu hybridisusi tai -susia).

Kun suden metsästys aloitettaisiin alkusyksystä, pyynti kohdistettaisiin laumojen nuoriin, samana vuonna syntyneisiin susiyksilöihin. Alkusyksystä nuoret sudet ovat vielä koon perusteella tunnistettavissa. Tavoitteena ei olisi koko lauman poisto, vaan metsästyspaine voitaisiin kohdistaa useisiin laumoihin samanaikaisesti metsästyskiintiön sallimissa rajoissa ihmis- ja koirapelon luomiseksi susiin.

Latviassa suden metsästys alkaa heinäkuun 15. päivänä ja kestää maaliskuun 15. päivään asti, mutta kuitenkin enintään niin kauan, kuin pyyntikiintiötä on jäljellä. Liettuassa suden metsästys alkaa 15. päivänä lokakuuta.

Ilveksen metsästysaika olisi kuten tähänkin asti: poronhoitoalueella 1.10.–28.2. ja muualla Suomessa 1.12.–28.2. Vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi myös ilveksen metsästys kotieläinten läheisyydessä tulisi sallia jo 1.8. alkaen.

Ahman metsästysaika olisi sama kuin ilveksen metsästysaika: poronhoitoalueella 1.10.–28.2. ja muualla Suomessa 1.12.–28.2.

Ahman kanta-arvion tarkkuuteen on kiinnitettävä huomiota ja laji on saatettava nopealla aikataululla kannanhoidollisen metsästyksen piiriin.

Muita metsästyslain muutostarpeita

Kansallisessa lainsäädännössämme on luontodirektiivin käänkösvirhe. Kannanhoidollista metsästystä koskevan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaan: *”Sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.”* Direktiivi edellyttää suurpetokantojen suojelua, ei petoyksilöiden suojelua. Virheellinen painotus näkyy myös kansallisen tuomioistuimen päätöksissä. Kyseinen lainsäädännön virhe on korjattava, jotta asiasta ei muodostu estettä kiintiömetsästykselle. Laissa tulisi todeta, että petoja poistetaan kannanhoidollisella metsästyksellä tietyn lukumäärän rajoissa.